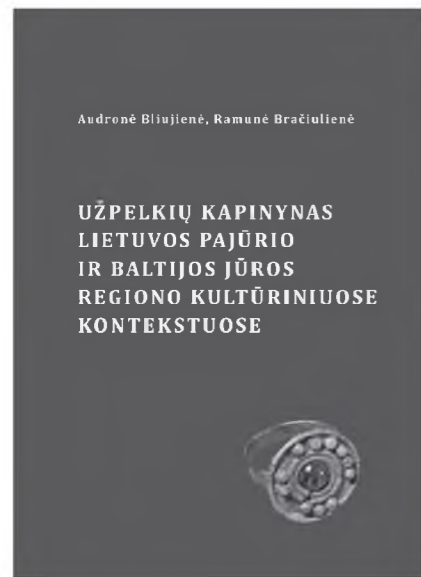

KNYGOS

Sodai: tradicijos, įvaizdžiai, simboliai Lietuvos kultūroje. V., 2018
Sudarytoja Rūta Janonienė

Naujas *Acta Academiae Arrium Vilnensis* tomas (Nr.88–89), parengtas 2017 m. VDA Dailėtyros instituto ir Vilniaus universiteto Botanikos sodo surengtos mokslinės konferencijos metu skaitytu pranešimų pagrindu. Daugiausia dėmesio skiriama istorinių Lietuvos parkų ir sodų paveldui (ypač, esančiam Vilniui), aptariamam įvairūs aktualūs XIX–XX a. sodų ir parkų tyrimų aspektai, gilnamasi į tam tikrus sodo įvaizdžius menė ir kt.

Audronė Bliujienė, Ramunė Bračiulienė
Užpelkių kapinynas Lietuvos pajūrio ir Baltijos jūros regiono kultūrinuose kontekstuose. V., 2018
Dailininkė Rasa Janulevičiūtė

Klaipėdos universiteto Baltijos regiono istorijos ir archeologijos institute parengta mokslo monografija apie Kretingos rajono savivaldybės teritorijoje esantį vertingą archeologijos paminklą. Monografija apima 1985–2007 m. laikotarpio atliktu

archeologinių tyrimų ir Valstybinės archeologijos komisijos bylų medžiaga bei gausią atsitiktinių radinių kolekciją, surinktą XX a. Analizuojama visa žinoma medžiaga: kapai, objektai ir atsitiktiniai radiniai, kurie surinkti kapinyno erdvėje. Visapusiška analizė leidžia matyti Užpelkių kapinyno raidą nuo vėlyvojo romėniško laikotarpio iki vikingų laikotarpio pabaigos – kuršių kultūros saulėlydžio.

Vasilijus Safronovas
Migrantai ir pabėgėliai Kuršių nerijoje XX amžiaus viduryje. V., 2018

Ši knyga siūlo pažvelgti į Kuršių nerijos pusiasalį kaip į nuolatinių migracijų vietą – erdvę, kuri beveik visiškai ištuštėjo dėl Antrojo pasaulinio karo pasekmių ir kurios pakartotinis apgyvendinimas pokariu Lietuvoje buvo išskirtinis. Tyrimas atliktas Klaipėdos universitetui, kaip asocijuotam partneriui, dalyvaujant projekte „4Cs: From Conflict to Conviviality through Creativity and Culture“. Projektas finansuojamas pagal Europos Sąjungos „Kūrybiška Europa“ 2014–2020 metų programos „Kultūra“ subprogramą. Studiją inicijavo Vilniaus dailės akademijos Nidos meno kolonija.

Vidmantas Jankauskas
Ką tylūs akmenys: Viksvų giminės istorija. V., 2018

Geneologinė studija, skirta iš Salamiesčio parapijos Akmenės kaimelio kilusiai giminei, kuri davė Lietuvai nemažą būrį kultūros ir visuomenės veikėjų, dvasininkų, rezistentų. Viksvų giminės istorijoje, lyg mažame vandens lašelyje, fokusuojasi ir per kelis pastaruosius šimtmečius lietuvių tautos nucas kelias.

Architektė ir parodų dizainerė
GRAŽINA PAJARSKAITĖ
(1944 – 2019)

Trumpai

• Lietuvos mokslų akademijos prezidiumas 2019 m. vasario 19 d. paskelbė nutarimą, kuriame informavo apie 2018 m. LMA organizuoto aukštųjų mokyklų studentų mokslinių darbų konkurso nugalėtojus ir paskirtas premijas bei pagyrimo raštus. Humanitarinių ir socialinių mokslų skyriuje tarp kitų premija įvertinta Vilniaus dailės akademijos magistrė Deima Žuklytė-Gaspraitienė už mokslo darbą „XX a. 7–8 dešimtmečių Lietuvos grafikos kaitos kryptys: poparto ir siurrealizmo bruožai“ (darbo vadovė prof. dr. Giedrė Jankevičiūtė). LMA pagyrimo raštas skirtas VDA magistrantei Dovilei Barcytei už mokslo darbą „Vilniaus Šv. apaštalo Petro ir Povilo bažnyčios zakristijų stūko dekoras“ (darbo vadovė doc. dr. Birutė Rūta Vitkauskienė) • Vilniaus klubo premijomis įvertintos dvi VDA leidyklos knygos: Algėdrius Andriulytės „Ferdynandas Ruszczykas: civis vilnensis sum“ ir Dainiaus Junevičiaus „Abdonas Korzonas – pirmasis Vilniaus vaizdų fotografas“ •

LIETUVIŲ DAILININKAI

Tapytoja Bronė Jacevičiūtė-Jėčiūtė (1919 02 01–2013 07 03). V. Jankausko nuotr. 1985

VILNIAUS DAILĖS AKADEMIJA

INFORMACINIS BIULETENIS Nr.2(290) 2019 VASARIS

Naujoji VDA Taryba. Iš kairės: prof. dr. Adomas Butrimas, prof. Virginija Adomaitienė, Daina Urbanavičienė, Augustinas Paukštė, doc. Juozas Brundza, doc. Romualdas Kučinskas, Emilė Juozapavičiūtė, doc. dr. Vydas Dolinskas, doc. Edmundas Jackus. Dešinėje – pirmasis VDA Tarybos posėdis. Jo metu Tarybos pirmininke išrinkta D. Urbanavičienė, pavaduotoju – A. Butrimas. V. Jankausko nuotr.

SENATE

Vasario 20 d. posėdis vyko Gotikinėje salėje. Posėdyje dalyvavo 26 nariai. Posėdžio pradžioje Senato pirmininkė doc. Marija Marcellionytė-Paliukė pristatė ir pasveikino naujai Aukštųjų studijų fakultete išrinktas Senato nares prof. dr. Giedrę Mickūnaitę ir doc. dr. Agnę Narušytę. Po to Senato pirmininkė M. Marcellionytė-Paliukė ir Studentų atstovybės prezidentė Emilija Minikavičiūtė pasveikino naujai išrinktus VDA Tarybos narius. Pradėdami eiti pareigas, kaip nurodoma VDA Statuto 30 str., Tarybos nariai posėdyje, kuriame dalyvavo Senato nariai ir kiti Akademijos bendruomenės atstovai, trumpai prisistatė, viešai perskaitė ir pasirašė išpareigojimus vadovautis Akademijos ir visuomenės interesais ir sąžiningai atlikti Mokslo ir studijų įstatyme nustatytas funkcijas. Nuo Tarybos nario išpareigojimo pasirašymo prasidėjo Tarybos narių įgaliojimai.

Senato pirmininkė M. Marcellionytė-Paliukė pažymėjo, kad Senatui yra pateikti dokumentai Kauno fakulteto dėstytojų, kuriems siūloma suteikti profesorių ir docentų pedagoginius vardus: Vladui Oržekauskui, Virgilijui Trakimavičiui, Vaidai Almonaitytei-Navickienei ir supažindino su Kauno fakulteto tarybos nutarimu, kuriame rekomenduojama Senatui suteikti pedagoginį profesoriaus vardą V. Trakimavičiui ir pedagoginį docento vardą V. Almonaitytei-Navickienei, o dėl profesoriaus pedagoginio vardo suteikimo V. Oržekauskui Kauno fakulteto taryba susilaikė (6 už, 10 susilaikė, 0 prieš). Kauno fakulteto posėdžio metu dekanas prof. Jonas Audėjaitis išsakė nuomonę, kad nors dokumentai ir atitinka formalius reikalavimus, pastaraisiais metais stebimas mažas V. Oržekausko profesinis aktyvumas, faktiškas nedalyvavimas fakulteto akademinės bendruomenės gyvenime, projektinėje veikloje, egzamininėse peržiūrose, apsiribojimas siauru pasirinkamų vizualaus meno dalykų dėstymu. Prof. Rimvydas Mulevičius, KF Picšimo studijos vadovas, rengęs rekomendaciją profesoriaus pedagoginio vardo teikimui, pažymėjo V. Oržekausko didelę pedagoginę patirtį, laikmečio dvasią atitinkančią dėstymo metodiką, skatinančią studentų savarankišką mąstymą ir kūrybiškumą. Apibūdino jį, kaip menininką nuolat kuriantį ir ieškantį naujų kūrybos išraiškų, pastaruoju metu ypač daug dirbantį kompiuterinės grafikos srityje. Prof. Eglė Ganda Bogdaniencė pristatė V. Oržekauską kaip puikų menininką, surengusį daug parodų. Kauno fakulteto dekanas prof. J. Audėjaitis pasiūlė Senato nariams *Geresnės Akademijos* programos kontekste balsuoti ne iš inercijos, o atsakingai, apmąstant. Kauno fakulteto nuomone fakultete yra daug aktyvių, dirbančių žmonių, kurie verti profesoriaus vardo. Fakulteto Taryba savo posėdyje išdėstė argumentus ir susilaikė nuo vardo teikimo V. Oržekauskui. Vladas Oržekauskas išvardino savo CV faktus, paminėjo surengtas parodas, gautus keturių VDA rektorių paskatinimus. Buvo išrinkta balsų skaičiavimo komisija: Julijonas Urbanas (pirmininkas), Ieva Skauronė, Emilija Minikavičiūtė. Po balsavimo balsų skaičiavimo komisija, suskaičiavusi balsus (24 galiojantys biuleteniai, 2 – negaliojantys), supažindino su balsavimo rezultatais: dėl profesoriaus vardo

suteikimo Virgilijui Trakimavičiui balsuota vienbalsiai, Vladui Oržekauskui: 15 – už, 3 – prieš, 6 – susilaikė, dėl docento vardo suteikimo Vaidai Almonaitytei-Navickienei: 23 – už, 1 – susilaikė. Nutarta suteikti profesoriaus pedagoginius vardus V. Oržekauskui ir V. Trakimavičiui, ir docento pedagoginį vardą V. Almonaitytei-Navickienei. Tą pačią dieną VDA Senato pirmininkė išplatino kreipimąsi Senato nariams dėl Senate įvyko procedūrinio pažeidimo, susijusio su profesoriaus vardo suteikimu V. Oržekauskui. Remiantis Vilniaus dailės akademijos pedagoginių vardų teikimo tvarkos aprašu patvirtintu VDA Senato posėdyje 2015-11-11 Nr. S-2015-4 nutarimu Nr. S-2015-4/14 punktas Nr. 9, skelbia: *Su pretendentų vardui gauti pateiktais dokumentais susipažįsta akademinio kamieninio padalinio taryba ir nutaria, ar rekomenduoti Senatui suteikti pageduojamą pedagoginį vardą. Nutarus vardą suteikti, taryba perduoda savo teikimą Senato sekretoriui.* Remiantis šiuo punktu, Kauno fakulteto taryba Senatui turėjo pateikti rekomendaciją suteikti pedagoginį profesoriaus vardą prof. V. Trakimavičiui ir pedagoginį docento vardą dr. V. Almonaitytei-Navickienei. Priimtas sprendimas susilaikyti KF taryboje dėl pedagoginio profesoriaus vardo suteikimo V. Oržekauskui šiame dokumente neturėjo būti formuluotas ir teiktas Senatui. Išanalizavus susidariusią situaciją Senato pirmininkė, prisiimdama atsakomybę, konstatavo, kad vykusio slapto balsavimo 2019-02-20 Senate rezultatai yra tokie: Pedagoginis profesoriaus vardas suteiktas V. Trakimavičiui, pedagoginis docento vardas suteiktas V. Almonaitytei-Navickienei. Nutarta suteikti profesoriaus pedagoginį vardą Kauno fakulteto prof. V. Trakimavičiui ir docento pedagoginį vardą doc. V. Almonaitytei-Navickienei.

Po to Studijų prorektorė prof. E. G. Bogdaniencė pristatė VDA TF parengtą naują magistrantūros pakopos studijų programą *Taikomasis menas*. Programa įtraukia ne vien TF, bet ir Vilniaus bei kitus fakultetus. E. G. Bogdaniencė teigė, kad programa turėtų orientuotis į modulinį dėstymą, daugiau kvieštis dirbti iš kitų fakultetų, nesiorientuojant vien į TF absolventus. E. G. Bogdaniencė pristatė VDA KF Tekstilės katedros vedėjos vertinimo ekspertės doc. Monikos Žalkauskaitės-Grašienės recenziją, kurioje pažymėta, kad programa parengta tinkamai, atliepia tarpdiscipliniškumo poreikį, yra akredituotina. Taip pat pažymėjo, kad Senato studijų komitetas gavo pritarimą iš fakultetų dėl programos tinkamumo. TF prof. Laima Kėrienė išsamiai pristatė programą, akcentuodama programos poreikį LR regioninėje politikoje, siekiami balanso tarp teorinių ir praktinių dalykų, naujai siūlomos specializuotos kūrybinės praktikos. Prof. Rolandas Rimkūnas pažymėjo, kad daliai programų „bankrutuojant“ palaiko naujų programų kūrimą, siūlo imti pavyzdį iš Estijos, investuoti į perspektyvias programas. Prof. V. Trakimavičius tikisi, jog ši programa patvirtinus, VDA TF pavyzdžiu pasėks ir kiti fakultetai. Doc. M. Marcellionytė-Paliukė palinkėjo sėkmės programos akreditacijos procesuose. Nutarta tvirtinti Tešų fakulteto parengtą naują magistrantūros pakopos studijų programą *Taikomasis menas*.

VILNIAUS DAILĖS AKADEMIJOS KRONIKA

Vasaris

- Telšių galerijoje veikia VDA doktoranto Juozo Laivio ir TF IV kurso studentų darbų paroda „Peržiūros nr.2 & Tai buvo menas“
- 1 d. Lietuvos mokinių neformaliojo švietimo centre atidaroma 6–8 dešimtmečių piešinių paroda iš VDA Piešimo katedros fondų
- 4 d. Galerijoje „Akademija“ atidaroma Monikos Radžiūnaitės paroda „Stultus pictorem“
- 5 d. Galerijoje „Artifex“ atidaroma Domyko Sidorovo ir Kazimiero Brazdžiūno paroda „Apmatai“
- 13 d. Galerijoje „Argentum“ atidaroma prof. Romualdo Inčirausko paroda „Tarytum juvelyrika – 2“
- 14 d. Nacionaliniame M. K. Čiurlionio dailės muziejuje pristatomas Algimanto Švėgždos kūrybos albumas „Laimės šulinys“
- 14 d. Galerijoje „Krematoriumas“ atidaroma Pauliaus Aničo paroda „Tapyba“
- 15 d. Valstybės atkūrimo dienos minėjimas. VDA ir LMTA bendruomenių atstovai susitinka S. Vaitiekūno parodoje „Titanike“
- 18 d. Pradedama darbu nauja VDA Dailėtyros instituto direktorė dr. Dalia Klajumienė
- 18 d. Galerijoje „Akademija“ atidaroma Indrės Lubytės ir Dianos Remeikytės paroda „Its' a Match!“
- 19 d. Galerijoje „Artifex“ atidaroma Rūtos Naujalytės paroda „Mano Meile, surysiu Tave gyvą“
- 20 d. Senato ir naujai išrinktos VDA Tarybos posėdžiai

20 d. Mažeikių muziejuje atidaroma VDA Tekstilės meno ir dizaino katedros bakalauro ir magistro programų studentų darbų paroda

21–22 d. Keramikos katedroje vyksta seminaras „Tradicinė keramika: žiedimas, lipdymas, Raugo keramika“

21–24 d. VDA leidykla dalyvauja Vilniaus tarptautinėje knygų mugėje. Pristatomos keturios naujos knygos

VDA/Lauko ekspozicija veikia Nacionalinės M. K. Čiurlionio menų mokyklos dailės skyriaus mokinių keramikos darbų paroda

Parodoje „Apmatai“

18 VDA leidyklos renginių Vilniaus knygų mugėje

Valstybės atkūrimo dienos minėjimas „Titanike“

Medžiagų tyrėja Austėja Platūkytė ir jos „tamsiosios materijos“

Austėja Platūkytė yra medžiagų tyrėja ir produktų dizainerė, VDA doktorantūros studentė. Jos kūrybiniai sprendimai sistemingai susiję su medžiagų eksperimentais ir jų transformacijomis. Austėja stengiasi spręsti ekologines problemas – šiandienos atliekas paversti rytojaus žaliavomis ir prisidėti prie tvarios pasaulio kūrimo. Austėja ką tik sugrįžo iš Umea universiteto Švedijoje, tad kalbamės apie jos patirtį ten ir naujausius kūrėjos darbus.

Kaip patekai į „Softlab“ programą ir ką veikei Umea universitete?

Į *Artist Residency and Scholarship* programą (Sliperiet, Research and Innovation centre at Umea Art Campus, Umea universitete) patekau, kai „Dizaino inovacijų centro“ Facebook paskyroje pastebėjau informaciją apie priimamas paraiškas. Tuomet nusprendžiau, kad galbūt tai dėmesio verta programa. Užpildžiau paraišką ir po poros valandų gavau atsakymą, jog laimėjau – patekau tarp keturių menininkų ir esu kviečiama atvykti į Švediją vystyti savo magistrinio baigiamojo darbo projekto PLASTEX – kūrė naujas bioplastiko medžiagas, gaunamas perdirbant natūralaus pluošto tekstilės atliekas.

Išvykau išbandyti naujas technologijas, kaip pritaikyti celiuliozinio pagrindo bioplastiko medžiagą šiuolaikinių meno ir funkcionalių dizaino objektų kūryboje. Mums buvo suteikta visiškai kūrybinė laisvė interpretuoti, naudotis universiteto teikiamomis technologinėmis galimybėmis, laisvai kurti

studijoje. Programos metu internetinėje plotmėje buvo pasirodęs dizaino portalo „Dezeen“ straipsnis apie bioplastiko medžiagas, kurtas iš natūralių išteklių. Mano kurtos eksperimentinės pakuotės agarų pagrindu paminėtos kaip vienos inovatyviausių.

Kaip sekėsi „Textile Matters“ parodoje? Papasakoki apie naujausius savo eksperimentus su bioplastiku.

„Textile Matters“ paroda vainikavo visą programą – sujungė keturių menininkų vystytus projektus į vieną visumą. Turėjome galimybę pristatyti savo kūrinius visuomenei, pasidalyti mintimis su vietiniais kūrėjais ir industrijų atstovais, užmegzti naudingų kontaktų. Paroda vyko apleistoje gėlių parduotuvėje miesto centre. Tai nebuvo įprasta galerija, bet ekspozicijos ruošimo metu pakeitėme apleistą parduotuvę į estetišką erdvę. Daugumą darbų darėme patys: pastatėme naujas sienų konstrukcijas, dažėme jas, gamino parodinius tūris objektų ekspozicijoms ir t.t. Parodos metu pristaciau tris mėnesius trukusį eksperimentinį celiuliozinių medžiagų tyrimą „Black Matter“.

„Black Matter“ arba *juodoji medžiaga* yra cheminė substancija, kurią sudaro celiuliozinio pagrindo medžiagų mišinys. Jį sukūriau vykdydama eksperimentinį tekstilės atliekų perdirbimo ir medžiagų tyrimo projektą. „Black Matter“ yra gaminama iš bioplastiko, sumaišant jį su medžio anglies milteliais ir vėliau šiuo mišiniu padengiant natūralius audinius. Tai yra trijų skirtingų substancijų sąveika viename, siekiant sukurti kietus objektus iš minkštos tekstilės. Šiame tyrime aš spekuliuoju ateities galimybe naudoti tik natūralias, o ne sintetines medžiagas – siekiu sujungti technologines ir menines dalis į subalansuotą sinergiją tarp skirtingų disciplinų bei įvairių fizinių medžiagų. Eksperimentavau su skirtingomis technologinėmis savybėmis,

naudodama celiuliozės pagrindu pagamintą bioplastiką. Bandymų metu leidau medžiagoms laisvai susijungti ir stebėjau natūralias tekstilės transformacijas ir skirtingus kietus paviršius bei dizaino objektus.

Projekto pavadinimas kilo iš *tamsiosios materijos* reikšmės, kuri yra hipotetinė materijos forma ir reiškia visas visatos sudedamąsias dalis, kurios nėra matomos, bet vis tiek egzistuoja. Taip pat ir „Black Matter“ projekte – žiūrovas negali matyti atskirų ingredientų, tačiau medžiagų sąveiką suvokia kaip visumą.

Su kitomis programos dalyvėmis Catharina Carlsson, Nanny Rådenman ir Clara Sulla planuojame tęstinę parodą Stokholme. Manau, kad būtų puiku jas pakviesti į Lietuvą ir kartu surengti parodą bei pristatyti tolimesnių projektų rezultatus Vilniuje.

Ar gyvenį stengdamasi nešukštinti mūsų planetos? Ką dėl to darai?

Visiško „Zero Waste“ gyvenimo būdo šiuo metu nepropaguoju, tačiau, žinoma, kad stengiuosi gyventi sukurdamą kuo mažiau atliekų, mažiau pirkdama ir atsisakydama nereikalingų daiktų. Nors natūralių ir aplinkos neteršiančių produktų pasirinkimo laisvė tiek Lietuvoje, tiek visame pasaulyje didėja ir žmonės pradeda vis labiau įsivairinti „Zero Waste“ filosofiją, tačiau tai dar nėra visiškai patogus didžiai daliai vartotojų. Sakyčiau, kad beatliekis gyvenimo būdas labiau paplitęs tarp šios filosofijos aktyvistų, tačiau ne visada pasiekia įprastą pirkėją.

Būtų puiku, jei turėtume visišką pasirinkimo laisvę ir didžiuosiuose prekybos centruose pirkėjai galėtų patys nuspręsti, ar nori pirkti produktą, įpakuotą į plastikinę pakuotę, ar į natūralią, suyrancią, kurios kaina būtų kiek didesnė, tačiau vartotojas turėtų galimybę „investuoti į gamtą ir ekonomiškesnę bei švaresnę ateitį“. Sekdama pasirinkimo laisvės idėja, kuriu įvairias bioplastiko medžiagas, bendradarbiauju su įmonėmis ir startup'ais tiek Lietuvoje, tiek tarptautiniu mastu tam, kad natūralių medžiagų panaudojimas pakuočių gamybai taptų savaime suprantamu dalyku, o pasirinkimo laisvę greičiau išvystytų dienos šviesą.

Ar pastebėjai, kad švedai labiau nei lietuviai gyvena „Zero Waste“ filosofija?

Taip, tikrai pastebėjau, jog švedai gyvena ekologiškiau – tai tarsi įaugę į jų kultūrą ir gyvenimo būdą. Žmonėms yra įprasta nešiotis daugkartinę gertuvę, medžiaginių pirkinių maišelį, kavą gerti darbovietėse ar kavinėse *fika* metu – tai sulėtina ir patį gyvenimo būdą. Taip pat labai populiarūs ūkininkų turgeliai, kuriuose žmonės įsigyja vietinės produkcijos gaminių, daržovių ir vaisių bei įpakavimo. Panašia linkme einame ir Lietuvoje, tačiau, būnant Švedijoje susidarė įspūdis, jog dauguma žmonių supranta ir tausoja gamtą, yra labiau apsišvietę ekologinėmis temomis ir net įprastoje drabužių parduotuvėje gali pasiūlyti tvaresnių rūbų, papasakoti apie audinių gamybą ir ilgą žiškumą. Ekologiškumas atsispindi ir pačiame miesto gyvenime: dauguma renkasi viešąjį transportą arba dviračius, vaikšto pėsčiomis, nes tam yra įrengti patogūs takai, puikiai „įsipaisantys“ į viso miesto infrastruktūrą.

Labai gerai išvystyta ir rūšiavimo sistema: atskiri konteineriai stiklui, plastikiniams buteliams (kurių negalima priduoti į depozito surinkimo konteinerius), skardinėms, popieriui ir kartonui, plastiko atliekoms ir organinėms atliekoms/kompostui. Mieste ir prekybos centruose taip pat gausu rūšiavimui skirtų šiukšlėdėžių. Vienintelis konteineris, kurio niekur nepastebėjau, buvo tekstilės atliekoms skirtas konteineris, dėl to mano projektas apie tekstilės atliekų perdirbimą ir panaudojimą bioplastiko kūrimui puikiai įsiliejo į vietinį kontekstą.

Taip pat Švedijoje labai populiarūs „second hand“ parduotuvės, kuriose gali rasti rūbų, tekstilės atliekų, baldų, kilimų, veidrodžių, indų, sportinio inventoriaus, knygų, plokštelių, buitinių prietaisų – visko, ko tik ieškai ir dar daugiau. Mane nustebino, kad tokio tipo parduotuvės yra labai populiaros – atidarius parduotuvę žmonės tiesiog veržiasi ir bėga, kad galėtų pirmi pačiuoti geresnę prekę ar specifinį daiktą, kurio ieško. Būtų puiku, jei ir Lietuvos „second hand“ parduotuvėse būtų populiari pirkti ne tik rūbus, bet ir įvairius daiktus, naudotus buities prietaisus ir t.t.

Tavo darbai dalyvavo Šiaurės šalių festivalyje „Les Boréales“ Prancūzijoje. Kokių atgarsių sulaukė? Ten prisistatė net keli tvarių indų kūrėjai, ar šios tendencijos džiugina?

Projektų viešinimas tarptautiniu mastu visada pritraukia daugiau susidomėjimo ir konkrečių pasiūlymų. Sulaukiau kelių įmonių susidomėjimo dėl tolesnio medžiagos pritaikymo dizaino objektų bei ekologiškų pakuočių gamybai, ties tuo dabar ir dirbame. Dažnai įmonės prašo tiesiog pakonsultuoti bioplastikų ir natūralių medžiagų panaudojimo klausimais. Sulaukiau labai daug studentų laiškų iš viso pasaulio, stengiuosi atsakyti į jų klausimus ir padėti viskuo, kuo galiu. Bendros tendencijos ekologiškumo tema yra teigiamos, tačiau norėtumė matyti ir drąsesnių lietuvių dizainerių sprendimų, o ne sektinų pavyzdžių interpretacijų.

Ekodizainas pamažu įgauna pagreitį, kaip į tai reaguoja verslas? Gal gauni pasiūlymų parduoti savo darbus „ekofriendly“ kompanijoms?

Ekodizaino tema dabar yra „ant bangos“. Sulaukiau nemažai pasiūlymų bendradarbiauti, tačiau stengiuosi pasirinkti priimtinausius projektus. Dažnu atveju koncepcijos sukurtos mažoms įmonėms po kiek laiko atsispindi ir stambių įmonių produktų vystyme, tad galima sakyti, kad smulkieji verslai parodo teigiamą pavyzdį ir didelėms korporacijoms. Dėl šios priežasties nevengiu prisidėti ir prie visai naujų verslų ir smulkių projektų, jei matau potencialą išvystyti bendradarbiavimą ir įgyvendinti projektą kaip mažą, tačiau sektingą pavyzdį.

Galima, tačiau Lietuvoje ekodizainas dar nėra toks populiarus – įmonės bijo investuoti, dažniau renkasi jau patikrintus sprendimus. Tikiuosi, jog ateityje ekologijos ir tvarių pakuočių tendencijos išaugs, įmonės bus labiau suinteresuotos ne baigtiniais produktais, o jų gyvavimo ciklais ir taip sukurs platesnę terpę kūrybiniais dizainerių sprendimams.

Ką kuri šiuo metu?

Šiuo metu bendradarbiauju su įvairių sričių menininkais, keliomis įmonėmis bei startup'ais. Teikiame paraišką finansavimui, ruošiamės dalyvauti tarptautiniuose konkursuose. Labai norėčiau surengti „SoftLab“ programos rezultatų parodą Vilniuje bei tęsti ir tobulinti jau pradėtus darbus tekstilės atliekų perdirbimo ir panaudojimo bioplastiko medžiagų kūrimui, išbandyti celiuliozinių medžiagų pritaikymą skirtingų industrijų gamybos procesuose. Taip pat ruošiuosi dar vienai tarptautinei išvykai, šįkart tolimesnei, tačiau apie tai vėliau.

Kalbino Agnė Kaminskienė, DIC

2019 M. VYRIAUSYBĖS KULTŪROS IR MENO PREMIJŲ LAUREATĖS

Menotyrininkė dr. doc. Agnė Narušytė

Tapytoja, menotyrininkė dr. Sigita Maslauskaitė-Mažyliienė

Menotyrininkė dr. prof. Rasutė Žukienė

Dizaino inovacijų centro teisininkas Lukas Valentukevičius vasarį lankėsi Aalto universitete Helsinkyje. Ten jis susipažino su universiteto intelektualinės nuosavybės apsaugos specialistais, sužinojo kokias gerąsias praktikas jie taiko, pasidalino savo patirtimi. Komandiruotės metu Lukas stengėsi užmegzti ryšius su užsienio partneriais ir ekspertais, mokslininkais, kūrybinių ir kultūrinių industrijų profesionalais, siekiant tolimesnio bendradarbiavimo komercinant VDA teikiamas MTEP paslaugas. Nuotraukose: Aalto universitetas, nacionalinė Suomijos biblioteka, „Natural History“ muziejus, Helsinkio universitetas...

